

ONDERWIJS- en EXAMENREGELING

ROC MONDRIAAN

BRIN nummer: 27GZ

Domein	Zakelijke Dienstverlening
Opleiding	Administratief medewerker
Niveau	2
Crebonummer	90470
Uitstroomdifferentiaties	90471 Bedrijfsadministratief medewerker 90472 Secretarieel medewerker 90473 Telefonist / receptionist
Cohort	2011
Leerwegen en opleidingsvarianten	Studieduur
BOL	2 jaar
BOL versneld	1 jaar
BOL verlengd	2 ½ jaar / 3 jaar
BBL	2 jaar
Werkmaat Plus	½ jaar

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
ENKELE BELANGRIJKE BEGRIPPEN.....	4
1. OPLEIDING.....	6
1.1 Inhoud van de opleiding	6
1.2 Inrichting van de opleiding.....	7
1.3 Beroepspraktijkvorming.....	11
1.3 Beroepspraktijkvorming.....	11
1.4 Leren, Loopbaan en Burgerschap.....	13
1.5 Nederlands	13
1.6 Engels.....	14
1.7 Rekenen	14
1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering	14
1.9 Begeleiding en ondersteuning.....	15
1.10 Studievoortgang	16
1.11 Klachtenprocedure en beroepsprocedure	17
1.12 Gedragscode	18
1.13 Lesrooster en aanwezigheid.....	20
1.14 Reglementen	21
2. EXAMINERING	22
2.1 Kwalificatiedossier	22
2.2 Programma van Toetsing en Examinering.....	22
2.3 Nederlands	26
2.4 Moderne Vreemde Talen.....	26
2.5 Rekenen	27
2.6 Examenreglement	27
2.7 Examencommissie en onvoorziene gevallen	28
2.8 Beroepsprocedure	28
BIJLAGEN.....	29
1. Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs van ROC Mondriaan.....	29
2. Examencommissie	33
3. Commissie van Beroep voor de Examens	34
4. Klachtencommissie ROC Mondriaan	35
5. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen	36
6. Niveaubeschrijvingen Rekenen.....	37

INLEIDING

Beste student,

De Onderwijs- en Examenregeling (afgekort: Oer) is geschreven om je inzicht te geven in de opleiding waarvoor je je hebt ingeschreven bij ROC Mondriaan. Het is belangrijk om deze Oer goed te lezen en er regelmatig dingen in op te zoeken, want het is ook een soort naslagwerk dat je ondersteunt tijdens de studie.

Deze Oer bestaat uit twee delen. In het hoofdstuk Onderwijs staat beschreven wat je tijdens de opleiding leert en lees je over onze werkwijze. Ook krijg je informatie over het beroep en over hoe de opleiding is ingericht. In het hoofdstuk Examinering staat hoe en wanneer wordt beoordeeld of je voldoende geleerd hebt. Als blijkt dat je aan de eisen voldoet, krijg je het diploma.

Bij deze Oer hoort het Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs (bijlage 1). In dit reglement zijn de rechten en plichten van jou, de student, en van de school*, ROC Mondriaan, ten aanzien van de examinering vastgelegd.

Deze Oer is geldig voor het cohort dat op het voorblad vermeld staat (een cohort is een groep studenten die in hetzelfde studiejaar aan een bepaalde opleiding begint).

De Oer wordt gepubliceerd voordat de opleiding start en is te downloaden van de website van ROC Mondriaan: www.rocmondriaan.nl. Als zich belangrijke wijzigingen voordoen, word je daar schriftelijk van op de hoogte gesteld. De wijzigingen worden opgenomen in de online versie van de Oer. De meest actuele versie is dus te vinden op de bovengenoemde website.

De opleiding die in deze Oer beschreven wordt, werkt volgens de uitgangspunten van de Kwalificatiestructuur MBO. Het gaat er niet alleen om dat je kennis verwerft, maar ook dat je deze kennis weet toe te passen in je beroep, dat je de houding aanneemt die past bij je beroep en dat je inzicht hebt om problemen op te lossen die je in je beroep zult tegenkomen. Met andere woorden: het gaat om het geheel van kennis, vaardigheden, houding en inzicht. Pas als je al deze vier onderdelen beheerst, ben je 'competent'. Vandaar dat vaak de term 'competentiegericht onderwijs' wordt gebruikt. Omdat het competentiegericht onderwijs volop in ontwikkeling is, kunnen zich gedurende de opleiding wijzigingen in het programma voordoen. Als zich wijzigingen voordoen, informeert de school je daarover. Bij problemen zal de school alles doen wat redelijkerwijs verwacht kan worden om die op te lossen.

Jouw opleiding valt onder het domein Zakelijke Dienstverlening
De directie wenst je heel veel succes met deze opleiding.

H. de Bruijn
Voorzitter domeindirectie

* In deze Oer wordt met het begrip "de school" of "school" ROC Mondriaan bedoeld.

ENKELE BELANGRIJKE BEGRIPPEN

Het middelbaar beroepsonderwijs kent drie leerwegen:

Beroepsopleidende leerweg (BOL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Van de totale studiebelasting wordt tussen de 20% en 60% besteed aan de beroepspraktijkvorming. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 850 uur.

Beroepsbegeleidende leerweg (BBL): leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren ten minste 1600 uur (per jaar) bedraagt. Van de totale studiebelasting wordt 60% of meer besteed aan de beroepspraktijkvorming. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 300 uur.

Deeltijd: leerweg waarbij het aantal studiebelastingsuren minder dan 1600 uur (per jaar) bedraagt. Het aantal begeleide uren bedraagt ten minste 300 uur.

Aanwezigheidsregistratie: je aanwezigheid op school wordt geregistreerd door de docent en/of door een digitaal systeem.

Assessor: beoordeelt de student en het werk van de student bij de uitvoering van kwalificerende opdrachten.

Begeleide uren: onderwijsactiviteiten die plaatsvinden onder begeleiding of uren in de BPV.

Beroepspraktijkvorming (BPV): het deel van de opleiding dat je doorbrengt in de praktijk, waarin je leert hoe je de theorie moet toepassen en waar je examenonderdelen kunt uitvoeren.

Bewijs: gedurende je opleiding verzamel je bewijzen dat je een bepaalde kerntaak of competentie beheerst. Zo'n bewijs wordt gevormd door één of meerdere bewijsstukken, bijvoorbeeld een presentatie, een simulatie, een BPV-opdracht.

BPV-overeenkomst: een overeenkomst die jij aangaat met school en de instelling waar jij stage loopt. Daarin staat zowel wat van jou verwacht wordt tijdens de BPV-periode, als wat jij van de instelling en school mag verwachten.

Bindend negatief studievoorschrift: de mededeling van ROC Mondriaan waarin aan jou wordt verteld dat jij je studie bij jouw opleiding dient te stoppen.

Cohort: hiermee wordt het studiejaar bedoeld waarin je jouw opleiding start.

Competenties: dat is alles wat nodig is om een kerntaak uit te voeren. In iedere kerntaak moet je aan het einde van je opleiding competent zijn. Dat betekent: dingen weten (kennis), dingen begrijpen (inzicht), dingen kunnen (vaardigheden) en een goede houding laten zien.

Diploma: bewijs dat het examen met goed gevolg is afgelegd en dat aan alle wettelijke eisen is voldaan.

Examendossier: wanneer je van alle kerntaken en competenties hebt bewezen dat je ze beheerst, stop je de bewijzen in een examendossier. Dit examendossier lever je in bij de examencommissie.

Examenplan: het overzicht van de examens in je opleiding.

Kenniscentrum (beroepsonderwijs bedrijfsleven): een organisatie die kerntaken en competenties vaststelt. Voor jouw opleiding is dat: de Ecabo.

Kerntaken: de belangrijkste taken die je in je beroep moet uitvoeren.

Kwalificatiedossier: het document waarin de kerntaken en competenties staan. Je kunt het kwalificatiedossier voor jouw opleiding bekijken op de website van Ecabo: www.ecabo.nl.

Kwalificerende opdracht: een examenopdracht, waarmee het niveau van de kennis en/of kunde/vaardigheden dan wel competenties van een student worden vastgesteld.

Onbegeleide uren: zelfstudie.

Onderwijsovereenkomst (OWO): in de onderwijsovereenkomst wordt vastgelegd wat van jou verwacht wordt in de opleiding en wat jij van de school mag verwachten.

Proeve van bekwaamheid: een examen waarmee wordt beoordeeld of de student over de competenties van beginnend beroepsbeoefenaar beschikt. Beoordeeld worden kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshouding.

Studiebelastingsuren (sbu): hoeveel uur je per jaar moet besteden aan een opleiding wordt uitgedrukt in 'studiebelastingsuren'. Deze studiebelastingsuren bestaan uit begeleide en onbegeleide uren. De onbegeleide uren zijn de uren die je als student zelfstandig aan je opleiding besteedt.

Schorsing: het tijdelijk niet mogen deelnemen aan onderwijsactiviteiten.

Verwijdering: het gedwongen moeten beëindigen van de opleiding.

Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak.

1. OPLEIDING

1.1 Inhoud van de opleiding

Als administratief medewerker help je mee op een administratie. Je helpt secretaresses of boekhouders. Je kunt werk vinden in alle bedrijven, verenigingen, stichtingen of overheidsinstellingen die een administratie hebben. Dus bijvoorbeeld: reisbureaus, administratiekantoren, warenhuizen, scholen, bibliotheken, ministeries, sportclubs, enzovoort.

Je werk is eenvoudig. Er zijn veel taken die je elke dag opnieuw moet doen. Je hebt contact met je leidinggevende, met je collega's van de afdeling en met klanten. Soms heb je ook te maken met medewerkers van andere afdelingen. Het is belangrijk dat je aan je leidinggevende laat weten wat je gedaan hebt, en dat hij/zij jouw werk kan controleren. Hierdoor kan de leidinggevende op tijd zien of je misschien een fout hebt gemaakt of iets bent vergeten.

Als administratief medewerker moet je de volgende zaken kunnen gebruiken: computerprogramma's als Word en Excel, e-mail en internet en kantoorapparatuur zoals het kopieerapparaat, de telefoon, de fax, stempels en de perforator. Ook moet je het archief kunnen gebruiken: het papieren archief of het digitale archief op de computer.

Een administratief medewerker is klantvriendelijk, eerlijk en betrouwbaar. Het is belangrijk dat je netjes en precies kunt werken.

1.1.1 Uitstroomrichtingen

Deze opleiding kent drie uitstroomrichtingen: secretariaeel medewerker, bedrijfsadministratief medewerker en telefonist / receptionist. Hieronder volgt van beide een korte beschrijving.

Secretariaeel medewerker

Als secretariaeel medewerker voer je secretariële taken uit. Meestal komen deze taken elke dag terug. Je schrijft, beantwoordt en stuurt memo's, e-mails en eenvoudige brieven in het Nederlands én in het Engels. Je leidinggevende helpt je en controleert je. Sommige eenvoudige brieven die je heel vaak moet schrijven kun je ook zonder hulp versturen. Je ondersteunt bij de uitvoering van standaard mailings, zoals het verzendklaar maken en het frankeren.

Verder beantwoordt je de telefoon, ontvang je bezoekers aan de balie en voer je kopieeropdrachten uit. Je vult eenvoudige formulieren in. Ook zorg je voor de post. Je sorteert, registreert, kopieert en archiveert de poststukken. Daarna zorg je dat de post naar de goede afdeling of persoon gaat. Je gebruikt een elektronische agenda voor het maken en eventueel wijzigen en annuleren van afspraken. Leidinggevers en/of opdrachtgevers kunnen een vergaderverzoek indienen die door jou kan worden verwerkt in het (elektronische) (zaal)reserveringssysteem of in de elektronische agenda.

Bedrijfsadministratief medewerker

Als bedrijfsadministratief medewerker doe je licht administratief werk op de afdeling administratie van een bedrijf of bij een administratiekantoor. Je krijgt altijd eerst een opdracht om iets te doen. Je taken zijn eenvoudig en komen meestal elke dag terug.

Je werk heeft vaak te maken met klantgegevens. Je archiveert allerlei documenten, zoals pakbonnen, bestelbrieven, herinneringen, aanmaningen en facturen. Je controleert ook of ze kloppen. Als ze niet kloppen, laat je dat weten aan je leidinggevende. Je archiveert de documenten correct.

Je moet heel nauwkeurig administratieve gegevens invoeren in een geautomatiseerd systeem. Verder ontvang je bezoekers aan de balie en doe je kopieeropdrachten. Je vult eenvoudige formulieren in. Ook zorg je voor de post. Je sorteert, registreert, kopieert en archiveert de poststukken. Daarna zorg je dat de post naar de goede afdeling of persoon gaat.

Telefonist / receptionist

De telefonist/receptionist heeft als belangrijkste taak het ontvangen van bezoekers en goederen en het verwerken van het telefoonverkeer. Bij deze werkzaamheden gebruikt hij het Nederlands of een moderne vreemde taal.

Tijdens de ontvangst van bezoekers treedt hij op als gastheer en is daardoor het 'visitekaartje' van de organisatie. Tijdens de behandeling van het telefoonverkeer zorgt hij voor een goede bereikbaarheid en neemt telefoonnotities op. Ook de aan- en afwezigheidsregistratie van de werknemers kan tot zijn taak behoren. Daarnaast ondersteunt hij, bijvoorbeeld op verzoek van het secretariaat, bij het verzorgen van de post, van mailingen, data-invoer en verder voorkomend licht administratief werk.

Kerntaken

Bij deze opleiding werk je aan twee kerntaken. Afhankelijk van welke uitstroomrichting die je kiest, kan het aantal werkprocessen verschillen per kerntaak.

Uitstroomrichtingen:

SEM Secretarieel medewerker

TEL Telefonist / Receptionist

BAM Bedrijfsadministratief Medewerker

		SEM	TEL	BAM
Kerntaak 1: Verricht ondersteunende secretariële werkzaamheden				
1.1	Verzorgt correspondentie	x		
1.2	Verzorgt ingaande en uitgaande post	x	x	x
1.3	Beheert een agenda en een reserveringssysteem	x	x	
1.4	Ontvangt bezoekers	x	x	x
1.5	Bedient de communicatiemiddelen en handelt telefoongesprekken af	x	x	

		SEM	TEL	BAM
Kerntaak 2: Verricht ondersteunende (financieel) administratieve werkzaamheden				
2.1	Ordent en controleert boekingsstukken			x
2.2	Voert administratieve gegevens in in een geautomatiseerd systeem	x	x	x
2.3	Vult eenvoudige formulieren in	x	x	x

1.2 Inrichting van de opleiding

In elk schooljaar zijn 4 periodes van ongeveer 10 weken ingeroosterd. Bij de BOL opleiding is één van deze periodes een stageperiode. Bij de BBL opleiding werk je 4 dagen per week en ga je één dag per week naar school.

Na leerjaar 1 (BOL) kies je voor één van de uitstroomrichtingen (zie § 1.1.1).

Als je de verlengde opleiding doet, volg je eerst 2 periodes een voortraject (zie bijlage 7). Daarna kijken we of je het onderwijsprogramma van het 1e jaar in 6 of 8 periodes kan doen. Je kiest dan pas na anderhalf of twee jaar een uitstroomrichting.

Als je de versnelde opleiding doet, heb je aan het begin van de opleiding al voor bedrijfsadministratief medewerker of secretarieel medewerker gekozen. Onder bepaalde voorwaarden is het na één lesperiode soms mogelijk daarnaast ook de andere uitstroomrichting te volgen.

Als je BBL doet, heb je aan het begin van de opleiding gekozen voor de uitstroomrichting secretarieel medewerker of Telefonist / Receptionist (voorwaarde: leerwerkplek op een receptie of telefooncentrale).

Als je het traject Werkmaat plus doet, volg je elke week 2,5 dag stage en 2,5 dag lessen op school. Voor dit traject heb je aan het begin van de opleiding al voor een uitstroomrichting gekozen.

De kerntaakonderdelen behorend bij het beroep oefen je in de bedrijfssimulaties en in de projecten. Om dit goed te ondersteunen krijg je tevens theorielessen aangeboden zoals bedrijfsadministratie en bedrijfseconomie en ICT (ondersteuning kennis).

Er wordt veel aandacht besteedt aan de vakken Nederlands, Engels en rekenen. Omdat je algemene ontwikkeling ook van belang is, staat "leren, loopbaan en burgerschap" op het programma. Per lesweek is er ook een aantal (4 tot 5) ingeroosterde (verplichte) zelfstudie uren onder begeleiding. In deze uren werk je aan opdrachten die je bij de verschillende vakken hebt gekregen.

De volgende onderdelen zijn invulling van de vrije ruimte (alleen BOL):

BAM/SEM: projecten en verdiepingsprogramma's ICT

BAM: verdiepingsprogramma's Boekhouden en Bedrijfseconomie

SEM: De 2^e moderne vreemde taal, Spaans of Duits

In de blokkenschema's op de volgende pagina's zie je de opbouw van de verschillende opleidingen (SEM, TEL, BAM)

Secretarieel medewerker

Opleidingsvariant : 2 jarig BOL

Jaar	Blok 1		Blok 2		Blok 3		Blok 4	
1	School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	6 5	School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	6 5	School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	8 4	BPV 5 dagen / week Kerntaak 1,2 LLB, kerntaak 4	
	Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap	5 3 2 1 2	Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap	5 3 2 1 2	Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap	5 3 2 1 2	School : 1 terugkommiddag	
	Begeleid zelfstandig Lessen per week	4 28	Begeleid zelfstandig Lessen per week	5 29	Begeleid zelfstandig Lessen per week	4 29		
2	School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	6 4	BPV 5 dagen / week Kerntaak 1,2 LLB, kerntaak 4		School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	6 4	School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	6 3
	Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap Duits/Spaans Begeleid zelfstandig	4 3 2 1 2 3 5	School : 1 terugkommiddag		Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap Duits/Spaans Begeleid zelfstandig	5 3 2 1 2 3 4	Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap Duits/Spaans Begeleid zelfstandig	5 3 2 1 2 3 4
	Lessen per week	30			Lessen per week	30	Lessen per week	29

opmerking : De BPV in jaar 1 kan in blok 3 of blok 4 plaatsvinden, afhankelijk van in welke klas je zit
opmerking : De BPV in jaar 2 kan in blok 1 of blok 2 plaatsvinden, afhankelijk van in welke klas je zit

Secretarieel medewerker

Opleidingsvariant : 1 jarig BOL

Jaar	Blok 1		Blok 2		Blok 3		Blok 4	
1	School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	6 5	School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	6 5	BPV 5 dagen / week Kerntaak 1,2 LLB, kerntaak 4		School Kerntaak 1,2 Project / Simulatie Kennis, vaardigheden	8 4
	Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap Spaans of Duits Begeleid zelfstandig	5 3 2 1 2 3 4	Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap Spaans of Duits Begeleid zelfstandig	5 3 2 1 2 3 5	School : 1 terugkommiddag		Nederlands Engels Rekenen SLB Burgerschap Spaans of Duits Begeleid zelfstandig	5 3 2 1 2 3 4
	Lessen per week	31	Lessen per week	32			Lessen per week	32

Telefonist / Receptionist
Secretarieel medewerker

Opleidingsvariant : 2 jarig BBL

Opleidingsvariant : 2 jarig BBL

Jaar	Blok 1		Blok 2		Blok 3		Blok 4	
1	School 1 dag BPV 4 dagen		School 1 dag BPV 4 dagen		School 1 dag BPV 4 dagen		School 1 dag BPV 4 dagen	
	Nederlands	2	Nederlands	2	Nederlands	2	Nederlands	2
	Engels	2	Engels	2	Engels	2	Engels	2
	Kennis, vaardigheden	3	Kennis, vaardigheden	3	Kennis, vaardigheden	2	Kennis, vaardigheden	2
	Rekenen	1	Rekenen	1	Rekenen	1	Rekenen	1
					Burgerschap	1	Burgerschap	1
	Begeleid zelfstandig	1	Begeleid zelfstandig	1	Begeleid zelfstandig	1	Begeleid zelfstandig	1
	Lessen per week	9	Lessen per week	9	Lessen per week	9	Lessen per week	9
1	School 1 dag BPV 4 dagen		School 1 dag BPV 4 dagen		School 1 dag BPV 4 dagen		School 1 dag BPV 4 dagen	
	Nederlands	2	Nederlands	2	Nederlands	2	Nederlands	3
	Engels	2	Engels	2	Engels	2	Engels	3
	Kennis, vaardigheden	1	Kennis, vaardigheden	2	Kennis, vaardigheden	3		
	Rekenen	2	Rekenen	1	Rekenen	1	Rekenen	2
	Burgerschap	1	Burgerschap	1				
	Begeleid zelfstandig	1	Begeleid zelfstandig	1	Begeleid zelfstandig	1	Begeleid zelfstandig	1
	Lessen per week	9	Lessen per week	9	Lessen per week	9	Lessen per week	9

Voortraject verlengde opleiding 2,5 jaar

Jaar	Blok 1		Blok 2	
0	School		School	
	Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2	
	Project / Simulatie	6	Project / Simulatie	6
	Kennis, vaardigheden	3	Kennis, vaardigheden	3
	Nederlands	9	Nederlands	9
	Engels	3	Engels	3
	Rekenen	3	Rekenen	3
	SLB	1	SLB	1
	Burgerschap	3	Burgerschap	3
	Begeleid zelfstandig	4	Begeleid zelfstandig	4
	Lessen per week	32	Lessen per week	32

Voortraject verlengde opleiding 3 jaar

Jaar	Blok 1		Blok 2		Blok 3		Blok 4	
0	School		School		BPV 5 dagen / week		School	
	Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2	
	Project / Simulatie	6	Project / Simulatie	6	LLB, kerntaak 4		Project / Simulatie	6
	Kennis, vaardigheden	3	Kennis, vaardigheden	3			Kennis, vaardigheden	3
	Nederlands	9	Nederlands	9	School :		Nederlands	9
	Engels	3	Engels	3	1 terugkommiddag		Engels	3
	Rekenen	3	Rekenen	3			Rekenen	3
	SLB	1	SLB	1			SLB	1
	Burgerschap	3	Burgerschap	3			Burgerschap	3
	Begeleid zelfstandig	4	Begeleid zelfstandig	4			Begeleid zelfstandig	4
	Lessen per week	32	Lessen per week	32			Lessen per week	32

Bedrijfsadministratief medewerker

Opleidingsvariant : 2 jarig BOL

Jaar	Blok 1		Blok 2		Blok 3		Blok 4	
1	School		School		School		BPV 5 dagen / week	
	Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2	
	Project / Simulatie	6	Project / Simulatie	6	Project / Simulatie	8	LLB, kerntaak 4	
	Kennis, vaardigheden	5	Kennis, vaardigheden	5	Kennis, vaardigheden	4		
	Nederlands	5	Nederlands	5	Nederlands	5	School :	
	Engels	3	Engels	3	Engels	3	1 terugkommiddag	
	Rekenen	2	Rekenen	2	Rekenen	2		
	SLB	1	SLB	1	SLB	1		
	Burgerschap	2	Burgerschap	2	Burgerschap	2		
	Begeleid zelfstandig	4	Begeleid zelfstandig	5	Begeleid zelfstandig	4		
	Lessen per week	28	Lessen per week	29	Lessen per week	29		
2	School		BPV 5 dagen / week		School		School	
	Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2	
	Project / Simulatie	6	LLB, kerntaak 4		Project / Simulatie	6	Project / Simulatie	6
	Kennis, vaardigheden	7			Kennis, vaardigheden	6	Kennis, vaardigheden	7
	Nederlands	4	School :		Nederlands	4	Nederlands	4
	Engels	3	1 terugkommiddag		Engels	3	Engels	3
	Rekenen	2			Rekenen	2	Rekenen	2
	SLB	1			SLB	1	SLB	1
	Burgerschap	2			Burgerschap	2	Burgerschap	2
	Begeleid zelfstandig	5			Begeleid zelfstandig	4	Begeleid zelfstandig	4
	Lessen per week	30			Lessen per week	28	Lessen per week	29

opmerking : De BPV in jaar 1 kan in blok 3 of blok 4 plaatsvinden, afhankelijk van in welke klas je zit
 opmerking : De BPV in jaar 2 kan in blok 1 of blok 2 plaatsvinden, afhankelijk van in welke klas je zit

Bedrijfsadministratief medewerker

Opleidingsvariant : 1 jarig BOL

Jaar	Blok 1		Blok 2		Blok 3		Blok 4	
1	School		School		BPV 5 dagen / week		School	
	Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2		Kerntaak 1,2	
	Project / Simulatie	8	Project / Simulatie	8	LLB, kerntaak 4		Project / Simulatie	8
	Kennis, vaardigheden	6	Kennis, vaardigheden	8			Kennis, vaardigheden	7
	Nederlands	4	Nederlands	4	School :		Nederlands	4
	Engels	3	Engels	3	1 terugkommiddag		Engels	3
	Rekenen	2	Rekenen	2			Rekenen	2
	SLB	1	SLB	1			SLB	1
	Burgerschap	2	Burgerschap	2			Burgerschap	2
	Begeleid zelfstandig	4	Begeleid zelfstandig	4			Begeleid zelfstandig	4
	Lessen per week	30	Lessen per week	32			Lessen per week	31

1.3 Beroepspraktijkvorming

Een belangrijk onderdeel van de opleiding is de beroepspraktijkvorming (BPV). De BPV vindt plaats in een door het kenniscentrum ECABO erkend leerbedrijf.

Tijdens de BPV oefen je beroepsactiviteiten bij een bedrijf of instelling (de BPV-verlener) in een werkelijke arbeidssituatie. In de BPV worden competenties en (onderdelen van) kerntaken geoefend en beoordeeld. Om in aanmerking te komen voor een diploma moet de beoordeling van de BPV met een voldoende resultaat zijn afgesloten. De eindbeoordeling van de BPV is voldoende als:

- Alle in de opleiding aangeboden stages zijn gelopen en aan het aantal uren, zoals vermeld in de BPVO, is voldaan.
- Er per bovenstaande stage een voldoende is gescoord voor kerntaak 4 van Leren, Loopbaan, Burgerschap. Het beoordelingsformulier vind je in het BPV-werkboek.
- Er minimaal 2 werkprocessen per BPV periode uit het kwalificatiedossier zijn uitgevoerd en beschreven door jou in het BPV-verslag. Hiervoor worden speciale beoordelingsformulieren gebruikt die in het BPV-werkboek zitten. De beoordeling is bij alle varianten, behalve bij de BBL ontwikkelingsgericht.

Bij de BBL-opleiding worden in principe alle kerntaken/werkprocessen in de BPV kwalificerend beoordeeld. De werkprocessen die eventueel niet in de BPV beoordeeld (kunnen) worden, sluit je op school af met een examenproject.

Tijdens de BPV wordt gewerkt aan de kerntaken en werkprocessen van de opleiding. Je wordt echter ook op je beroepshouding beoordeeld. Beoordelingen die in de BPV tot stand komen zijn:

1. Beoordelingen kerntaak 4 van Leren, Loopbaan en Burgerschap (Functioneert als werknemer in arbeidsorganisaties, incl. de beroepscompetentie ethisch en integer handelen). Voor deze beoordeling wordt een standaardformulier gebruikt. Dit formulier is opgenomen in het BPV-werkboek. Deze LLB kerntaak moet minimaal voldoende afgesloten zijn.
2. Beoordelingen van de (onderdelen van) kerntaken uit het kwalificatiedossier. Dit gebeurt altijd na overleg tussen de school, de student en de BPV-verlener. De uit te voeren opdrachten worden schriftelijk vastgelegd. Voor bovenstaande beoordeling wordt een standaardformulier gebruikt en de beoordelaar kan gebruikmaken van onderliggende waarderingshulpen. De beoordelingsformulieren zijn opgenomen in het BPV-werkboek.

Welke en hoeveel werkprocessen kunnen worden uitgevoerd zal afhangen van de specifieke situatie en mogelijkheden bij de BPV-verlener.

Er wordt altijd gewerkt met “tussenbeoordelingen” voorafgaand aan de echte beoordeling. Op deze wijze word je tijdig op de hoogte gesteld van je functioneren zodat je dat eventueel nog kunt verbeteren.

Tijdens de BPV word je begeleid door een BPV-docent en een begeleider van de BPV-verlener. ROC Mondriaan is, na zorgvuldig overleg met de BPV-verlener, verantwoordelijk voor de eindbeoordeling van de BPV-periode.

Per leerjaar (BOL) is er één BPV-periode van ongeveer 10 weken. Je werkt deze weken fulltime (38 uur per week) in een door de Ecabo goedgekeurd leerbedrijf. In het blokkenschema van paragraaf 1.2 zie je in welke periode(n) de BPV is gepland en hoe lang deze periode(n) duurt/duren.

Per BPV-periode dien je een minimum aantal uren stage te lopen wat tot gevolg kan hebben dat de gebruikelijke schoolvakanties niet op jou van toepassing zijn tijdens de BPV.

Voorafgaand aan de BPV (BOL) wordt op school gewerkt aan een goede voorbereiding. Dit gebeurt a.d.h.v. een BPV-werkboek in de lessen SLB. Ook zal er in de aanloop naar de BPV regelmatig contact zijn tussen de klas en de BPV-coördinator van de school.

Voor de BBL geldt dat je minimaal 24 klokuren per week werkt. Aan het begin van de opleiding komt de schoolbegeleider langs om samen met jou én het stagebedrijf afspraken te maken en voorlichting te geven over de begeleiding- en beoordelingsprocedure.

Voorafgaande aan de BPV wordt een BPV-overeenkomst opgesteld. Deze overeenkomst wordt getekend door jou als student, door het leerbedrijf en ROC Mondriaan. Bij een BBL-opleiding wordt de overeenkomst ook ondertekend door het kenniscentrum ECABO. In de BPV-overeenkomst worden zowel de inhoud van de BPV beschreven, als de rechten en plichten van de student, het leerbedrijf en ROC Mondriaan.

Als zich tijdens de BPV problemen voordoen, of als er sprake is van voortijdige beëindiging van de BPV, moet je dit bespreken met de studieloopbaanbegeleider en/of de BPV-docent. Zij proberen in gezamenlijk overleg tot een oplossing te komen. Indien het probleem niet naar tevredenheid wordt opgelost, kun je je conform artikel 8 van het *Studentenstatuut* wenden tot de domeinvoorzitter (zie www.rocmondriaan.nl).

De school doet geen aanspraak op eventuele vergoedingen die zijn overeengekomen tussen leerbedrijf en student.

1.4 Leren, Loopbaan en Burgerschap

Tijdens de opleiding komen niet alleen de kerntaken en competenties aan bod die nodig zijn voor het beroep, maar ook de kerntaken en competenties die horen bij 'Leren, Loopbaan en Burgerschap' (LLB). Dat zijn de competenties waarover een burger van Nederland zou moeten beschikken.

Het gaat erom, dat je je voorbereidt op deelname aan de moderne kenniseconomie waarbij het steeds belangrijker wordt dat mensen hun talenten willen en kunnen ontwikkelen
Daarom leer je tijdens je opleiding na te denken en te beslissen over zaken als: waar ben ik goed in? wat wil ik in mijn werk? wat moet ik leren om mijn doel te bereiken? welke manier van leren past het best bij mij?

Gedurende de opleiding dien je aan te tonen dat je je ontwikkelt ten aanzien van de kerntaken Leren, Loopbaan en Burgerschap. Dit is nodig voor het behalen van je diploma.

Hieronder kun je lezen welke kerntaken Leren, Loopbaan en Burgerschap in het onderwijs aan de orde komen.

Kerntaak	Titel
1	Eigen ontwikkelingen benoemen
2	Eigen loopbaan sturen
3	Participeren in politiek domein
4	Als werknemer functioneren
5	Als kritisch consument functioneren
6	Deelnemen aan sociale verbanden
7	Zorgen voor eigen gezondheid

Kerntaak 1 en 2 voer je uit door regelmatig een (voortgangs)gesprek te voeren met je slb-er. Na elke periode geeft je slb-er een (schriftelijk) studieadvies op je rapport. Voor deze 2 kerntaken (ontwikkeling en loopbaan) moet er per leerjaar één door jou en je slb-er ondertekend gespreksverslag van een functioneringsgesprek in je examendossier zitten

Kerntaak 4 (als werknemer functioneren) wordt beoordeeld in de BPV. Van elke BPV-periode moet je, d.m.v. een ondertekend beoordelingsformulier, aan kunnen tonen dat je deze kerntaak behaald hebt. Voorafgaande aan de beoordeling in de BPV is er altijd een tussenbeoordeling door het BPV bedrijf en vul je een zelfbeoordeling in.

Kerntaak 1,2 en 4

Aan het einde van de BOL opleiding vul je een reflectieverslag in en laat je dit door je slb-er ondertekenen.

In de overige 4 kerntaken toon je ontwikkeling aan door het maken van een begin- en een eindtoets per thema. Het is mogelijk dat de eindtoets van een kerntaak vervangen wordt door een eindopdracht (presentatie of verslag etc.).

Voor alle bovenstaande kerntaken LLB geldt als eis dat je per beoordeling een zelfreflectie schrijft. Dit doe je op de daarvoor aangewezen plaatsen van de beoordelingsformulieren.

1.5 Nederlands

Voor elke opleiding gelden uitstroomseisen ten aanzien van de beheersing van het Nederlands. Deze eisen zijn vastgelegd in het kwalificatiedossier. Ze zijn beschreven voor de vijf deelvaardigheden, te weten: 'luisteren', 'lezen', 'gesprekken voeren', 'spreken' en 'schrijven'. Voor deze opleiding is dat niveau 2F. (Zie de tabel in paragraaf 2.3).

Gedurende de hele opleiding krijg je lessen Nederlands aangeboden. Als je een Git-traject volgt, krijg je daarnaast ook uren NT2 in het eerste jaar. In deze lessen werk je aan het onderhouden of verhogen van je taalniveau voor de vijf deelvaardigheden. Tijdens de lessen m.b.v. de computer en de uren begeleid zelfstandig kun je achterstanden inhalen, vooruit werken of - in overleg met je docent

- extra modules doen. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van ondersteunende software om extra te oefenen of om oefeningen op een hoger niveau te doen.

Je krijgt bij de 2 jarige opleiding minimaal 2x een niveaubepaling waarin wordt vastgesteld wat op dat moment jouw taalniveau is.

Aan het eind van elke periode doe je een aantal voortgangstoetsen. Hiervoor krijg je een cijfer. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk taalniveau je de opdracht hebt gemaakt. Een overzicht van deze resultaten vind op je rapport, dat je na elke periode uitgereikt krijgt.

1.6 Engels

Voor elke opleiding gelden uitstroomeisen ten aanzien van de beheersing van het Engels. Deze eisen zijn vastgelegd in het kwalificatiedossier. Ze zijn beschreven voor de vijf deelvaardigheden, te weten: 'luisteren', 'lezen', 'gesprekken voeren', 'spreken' en 'schrijven'. In tabel bij hoofdstuk 2 "Examinering" worden de eisen weergegeven die bij jouw opleiding gesteld zijn (paragraaf 2.4)

Gedurende de hele opleiding krijg je lessen in Engels aangeboden. Tijdens de lessen m.b.v. de computer en de uren begeleid zelfstandig kun je achterstanden inhalen, vooruit werken of - in overleg met je docent - extra modules doen. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van ondersteunende software om extra te oefenen of om oefeningen op een hoger niveau te doen.

Aan het eind van elke periode doe je een aantal voortgangstoetsen. Hiervoor krijg je een cijfer. Bij sommige toetsen wordt ook genoteerd op welk taalniveau je de opdracht hebt gemaakt. Een overzicht van deze resultaten vind op je rapport, dat je na elke periode uitgereikt krijgt.

1.7 Rekenen

Voor elke opleiding gelden uitstroomeisen ten aanzien van de beheersing van de rekenvaardigheid. Voor deze opleiding is dat niveau 2F. Zie hieronder bij hoofdstuk 2 "Examinering", paragraaf 2.5 voor meer informatie over de verschillende niveaus.

Gedurende de hele opleiding krijg je lessen rekenen aangeboden. Je kunt in je eigen tempo aan je niveau werken doordat je de meeste opdrachten achter de computer maakt. Ook tijdens de uren in het Open Leercentrum wordt je de gelegenheid geboden achterstanden in te halen, vooruit te werken of extra modules te doen.

1.8 Studieduur, studiebelasting en onderwijsprogrammering

Er zijn verschillende opleidingsvarianten met een verschillende studieduur. Voor elke variant geldt echter dat in een studiejaar 1600 klokuren studie zitten. In een half jaar dus 800 klokuren. Hieronder zie voor elke variant de begeleide- en onbegeleide uren.

Bij de 2 jarige BOL-opleiding heb je in elk van de twee cursusjaren drie perioden onderwijs op school en één periode BPV. De éénjarige opleiding heeft 3 perioden school en in totaal één periode BPV.

Tijdens de perioden op school krijg je 28 tot 32 (verplichte) lessen per week aangeboden (BOL), zie hiervoor het blokkenschema bij paragraaf 1.2. Deze lessen zijn ingeroosterd en bij elke les wordt je aan- en afwezigheid bijgehouden. Dit noemen we "begeleide uren op school". De uren die je op je stageplaats doorbrengt noemen we "begeleide uren in de BPV". Behalve deze begeleide uren verwachten wij dat je zelf ook nog de nodige tijd aan je studie besteedt (bijvoorbeeld huiswerk). Dit noemen we "onbegeleide uren".

Bij de BBL werk je vier dagen in de week op je BPV-plek en volg je één dag in de week onderwijs op school. Een deel van de tijd die je in het bedrijf doorbrengt is om aan schoolopdrachten uit de praktijkmap te werken. Dit is zo'n 2 klokuren per week.

In de schema's op de volgende bladzijde vind je het aantal studie belastingsuren, onderverdeeld in begeleide uren op school en in de BPV en onbegeleide uren.

Secretarieel medewerker

Periode
BPV
begeleide uren school
Totaal begeleide uren
Onbegeleide uren
Totaal

Leerjaar 1*				
1	2	3	4	Tot.
			380	
180	200	190		
180	200	190	380	950
220	200	210	20	650
400	400	400	400	1600

2-Jarig, BOL

Leerjaar 2*				
1	2	3	4	Tot.
	380			
200		200	140	
200	380	200	140	920
200	20	200	260	680
400	400	400	400	1600

* Begeleide uren kunnen afwijken, afhankelijk of de BPV in blok 3 of blok 4 valt

Secretarieel medewerker en Telefonist/Receptionist

Periode
BPV
begeleide uren school
Totaal begeleide uren
Onbegeleide uren
Totaal

Leerjaar 1				
1	2	3	4	Tot.
240	240	240	240	
60	60	60	45	225
300	300	300	285	1185
100	100	100	115	415
400	400	400	400	1600

2-Jarig, BBL

Leerjaar 2				
1	2	3	4	Tot.
240	240	240	240	
60	60	60	45	225
300	300	300	285	1185
100	100	100	115	415
400	400	400	400	1600

Secretarieel medewerker

Periode
BPV
begeleide uren school
Totaal begeleide uren
Onbegeleide uren
Totaal

1-Jarig, BOL				
Leerjaar 1				
1	2	3	4	Tot.
		380		
180	220		150	
180	220	380	150	930
220	180	20	250	670
400	400	400	400	1600

Bedrijfsadministratief medewerker

Periode
BPV
begeleide uren school
Totaal begeleide uren
Onbegeleide uren
Totaal

1-Jarig, BOL				
Leerjaar 1*				
1	2	3	4	Tot.
			380	
185	195	190		
185	195	190	380	950
215	205	210	20	650
400	400	400	400	1600

2-Jarig, BOL

Leerjaar 2*				
1	2	3	4	Tot.
	380			
185		195	155	
185	380	195	155	915
215	20	205	245	685
400	400	400	400	1600

* Begeleide uren kunnen afwijken, afhankelijk of de BPV in blok 3 of blok 4 valt

Bedrijfsadministratief medewerker

Periode
BPV
begeleide uren school
Totaal begeleide uren
Onbegeleide uren
Totaal

1-Jarig, BOL				
Leerjaar 1				
1	2	3	4	Tot.
		380		
200	210		155	
200	210	380	155	945
200	190	20	245	655
400	400	400	400	1600

Voortraject vertraagde opleiding

Periode
BPV
begeleide uren school
Totaal begeleide uren
Onbegeleide uren
Totaal

2,5-Jarig, BOL				
Leerjaar 0				
1	2			
		Start reguliere opleiding		
210	230			
210	230			
190	170			
400	400			

1.9 Begeleiding en ondersteuning

Je studieloopbaanbegeleider (slb-er) is je eerste aanspreekpunt voor al je vragen over de opleiding. Je hebt regelmatig, maar minstens eenmaal per periode, contact met je begeleider over je studievoortgang. Je slb-er verwijst je zo nodig naar een deskundige (bijv. counsellor, schoolmaatschappelijk werker, teamleider, examensecretaris) binnen ROC Mondriaan voor het beantwoorden van vragen en oplossen van problemen. Maar je kunt natuurlijk zelf ook direct contact met bovenstaande mensen opnemen.

Tijdens de BPV word je begeleid door de BPV-begeleider van het stagebedrijf en de BPV-begeleider van de school. Vóór aanvang van de BPV krijg je te horen wie je BPV-begeleider van de school is. Tijdens de BPV kun je natuurlijk ook altijd contact opnemen met je studieloopbaanbegeleider.

De school vindt goede contacten met de ouders erg belangrijk. Daarom wordt er 2 maal per jaar een ouderavond georganiseerd en is er aan het begin van de studie een informatieavond voor ouders. Je slb-er zal, als je jonger bent dan 18 jaar, contact opnemen met je ouders als het niet goed gaat met je studievoortgang (onvoldoende resultaten, verzuim etc.). Ouders van studenten die minderjarig zijn ontvangen minimaal 1x per periode een schriftelijk overzicht van je aanwezigheid op school.

1.10 Studievoortgang

Gedurende de opleiding word je studievoortgang regelmatig met je besproken door de studieloopbaanbegeleider aan de hand van jouw resultaten, je houding en inzet. Je houding en inzet worden onder meer bepaald door je gedrag in de groep/klas, of je altijd aanwezig bent, afspraken nakomt, etc. Je ontvangt minimaal twee keer per jaar een overzicht over de voortgang van jouw opleiding. Het studieadvies dat de docenten en je slb-er geven vind je terug op je rapport bij het onderdeel "studieadvies".

Bij de start van je opleiding ontvang je de Onderwijs- en Examen regeling (OER). Op basis van de resultaten van de toets- en examenonderdelen uit het OER kan worden vastgesteld of je studievoortgang voor het betreffende schooljaar voldoende is.

Je houding en gedrag moeten passen binnen de Mondriaan gedragscode en de Mondriaan internetcode. Je kunt deze codes vinden op de website (www.rocmondriaan.nl)

In het deelnemersstatuut staan rechten en plichten van de student vermeld, o.a. ten aanzien van de aanwezigheidsplicht bij de lessen, en de mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden bij het niet nakomen van deze verplichtingen.

Bij onvoldoende resultaten / houding / inzet / aanwezigheid volgt een gesprek met jou en je studieloopbaanbegeleider. Als dit gesprek niet tot aantoonbare verbetering op de korte termijn leidt, wordt er door je studieloopbaanbegeleider in een tweede gesprek schriftelijke afspraken met je gemaakt. Deze moeten worden ondertekend door jou, je studieloopbaanbegeleider en -indien je jonger bent dan 18 jaar- door een ouder/verzorger.

Als de schriftelijke afspraken niet worden nageleefd, volgt er een gesprek met de onderwijsmanager en de ouders en/of verzorgers (indien je jonger bent dan 18 jaar). Dit kan leiden tot een negatief studievoorschrift en dit komt in je voortgangsdossier.

Dit betekent dat je:

- het advies van de onderwijsmanager volgt om een andere opleiding, leerweg of niveau te gaan doen;
- of de gelegenheid krijgt om binnen de door de onderwijsmanager gestelde termijn de afspraken alsnog na te komen. De termijn en gemaakte afspraken worden schriftelijk vastgelegd.

Indien bij de tweede mogelijkheid binnen de afgesproken termijn onvoldoende verbetering optreedt, wordt een schriftelijk bindend negatief studievoorschrift gegeven. In dat geval wordt de gesloten onderwijsovereenkomst beëindigd. Ben je het niet eens met het bindend negatief studievoorschrift dan kun je binnen 2 weken na dagtekening van het besluit van de onderwijsmanager schriftelijk bezwaar

aantekenen bij de voorzitter van de domeindirectie, de heer H.C. de Bruijn, Koningin Marialaan 9; 2595 GA Den Haag.

De voorzitter van de domeindirectie kan, nadat hij jou heeft gehoord, het negatieve studievoorschrift nietig verklaren (je hoeft dan dus niet te stoppen met jouw opleiding) of overnemen. Dit besluit wordt jou schriftelijk medegedeeld en er staat ook in waarom de voorzitter van de domeindirectie zo heeft besloten. Ben je het niet eens met dat besluit, dan kun jij je wenden tot de klachtencommissie .

1.11 Klachtenprocedure en beroepsprocedure

Uiteraard hopen wij dat je tevreden bent over ons werk en de opleiding die je volgt. Maar er valt altijd wat te verbeteren en als er toch iets niet in orde is, hopen we dat je in eerste instantie gewoon het gesprek met de functionarissen van de opleiding aangaat om problemen op te lossen, allereerst met je studieloopbaanbegeleider en als dat niet tot een oplossing leidt, in tweede instantie met je teamleider of de onderwijsmanager.

Je kunt een klacht indienen over de volgende onderwerpen:

1. Kwaliteit van onderwijs en begeleiding op school

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van jouw onderwijs of begeleiding op school, bespreek je dit in eerste instantie met je studieloopbaanbegeleider. Als je niet tevreden bent over de afhandeling, dan ga je met je klacht naar de onderwijsmanager. Wordt de klacht dan ook niet naar tevredenheid afgehandeld, dan kan je een klacht indienen bij de klachtencommissie.

2. Kwaliteit van onderwijs en begeleiding BPV

Wanneer je niet tevreden bent over de kwaliteit van jouw onderwijs of begeleiding in de beroepspraktijkvorming dan bespreek je dit zo mogelijk met de begeleider van de betreffende organisatie, je BPV-begeleider bij Mondriaan en zo nodig ook met de studieloopbaanbegeleider. Voldoet dit niet aan je verwachtingen, dan kan je een klacht indienen bij de onderwijsmanager.

3. (Seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie of geweld

In geval van (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie of geweld kun je een klacht indienen bij de vertrouwenspersoon van ROC Mondriaan, of bij de Voorzitter van de domeindirectie of de klachtencommissie.

Je kunt bezwaar maken en/of in beroep gaan tegen de volgende beslissingen:

1. Bindend negatief studievoorschrift/ Beëindiging onderwijsovereenkomst/ Schorsing en verwijdering

Je kunt bezwaar maken bij de voorzitter van de domeindirectie en vervolgens in beroep gaan bij de klachtencommissie (voor reglement: zie website).

2. Uitslag van een examen

Je kunt bezwaar maken bij de examencommissie en vervolgens in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de Examens (voor reglement zie website).

3. Geen toelating tot opleiding

Je kunt binnen twee weken nadat jij schriftelijk bericht (van of namens de onderwijsmanager) hebt gekregen waarin staat dat je niet bent toegelaten tot de opleiding bezwaar maken bij de voorzitter van de domeindirectie.

NB: zie ook <http://www.rocmondriaan.nl>, zoekterm: klachtenregelingen.

Klachten kun je indienen via: klachten@rocmondriaan.nl.

1.12 Gedragscode

ROC Mondriaan is een onderwijsinstelling die opleidt voor de arbeidsmarkt en deelname aan de Nederlandse samenleving. ROC Mondriaan is een neutraal instituut, wat betekent dat bijeenkomsten met een geloofs- en/of politiek karakter niet zijn toegestaan en dat er geen voorzieningen worden geboden voor geloofs- en/of politieke uitingen.

ROC Mondriaan wil studenten en personeel een stimulerend leer- en werkklimaat bieden. Om dit te bereiken is het belangrijk dat we vanuit dezelfde kernwaarden afspraken maken over de omgang met elkaar. De code beschrijft deze kernwaarden, de normen en het daarbij gewenste gedrag.

Tegenover het individuele recht op goed onderwijs en een goede werkgever heeft iedereen de plicht zich aan afspraken te houden.

Deze gedragscode biedt een kader om ons eigen gedrag en dat van anderen aan te toetsen. De gedragscode is de basis, het uitgangspunt van waaruit iedereen keuzes maakt. Bij het maken van dergelijke keuzes biedt de code duidelijkheid. Het is tevens een stimulans om met elkaar te praten over wat ons beweegt en elkaar vragen te stellen.

Voor wie, waar en wanneer?

Deze gedragscode is van toepassing op alle studenten en personeelsleden van ROC Mondriaan. De code geldt in alle gebouwen en aanpalende terreinen / pleinen van ROC Mondriaan. Daarnaast is de code ook van toepassing tijdens georganiseerde buitenschoolse activiteiten. Tevens geldt de code voor iedereen die zich bevindt in een Mondriaanlocatie, maar geen student of personeelslid is.

De zeven kernwaarden van ROC Mondriaan zijn:

- Gemeenschapszin
- Integriteit
- Professionaliteit
- Respect
- Veiligheid
- Verantwoordelijkheid
- Vertrouwen

Respect en gemeenschapszin

Binnen ROC Mondriaan werken studenten en personeel samen aan goed onderwijs.

Dit lukt alleen als er respect is voor de ander en de omgeving. In ons gedrag en in onze woorden erkennen we de positie en verantwoordelijkheid van anderen binnen onze school.

Samenwerken betekent sociaal zijn en elkaar respecteren, al zijn we niet hetzelfde. We komen uit verschillende gezinnen en culturen. We hebben een verschillende religie of levensovertuiging. We zijn man of vrouw. We verschillen in leeftijd, lengte, seksuele voorkeur of lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden.

We respecteren dat ROC Mondriaan een neutrale onderwijsinstelling is.

Voor een goede samenwerking is het noodzakelijk dat we aanspreekbaar zijn op ons gedrag en dat we anderen aanspreken op ongewenst gedrag tegenover ons zelf of anderen. Respectvol omgaan met de omgeving wil zeggen samen zorg dragen voor de gebouwen, pleinen en de buurt, door ervoor te zorgen dat alles er netjes uit ziet en er geen rommel achter blijft of zaken beschadigen.

Respect en gemeenschapszin leiden tot de volgende afspraken:

- We volgen aanwijzingen van docenten en ander onderwijzend personeel, leidinggevend en of conciërges op
- We intimideren, discrimineren en pesten niet; we gebruiken geen enkele vorm van geweld, noch fysiek, noch verbaal
- We komen afspraken na
- We nemen elkaar serieus en helpen elkaar; we kleineren niet
- We spreken elkaar aan op ongewenst gedrag en zijn bereid ons eigen gedrag te verklaren
- We ruimen onze rommel op en spreken iedereen die dat niet doet erop aan
- We begroeten elkaar.

Vertrouwen en veiligheid

Iedereen is verantwoordelijk voor de fysieke en sociale veiligheid op school. Veiligheid is een wezenlijke voorwaarde om succesvol te kunnen leren en werken. We zorgen ervoor dat we zelf te

vertrouwen zijn en nemen anderen serieus. Geweld, pesten, intimidatie, discriminatie en/of bedreiging worden niet getolereerd. Het spreekt vanzelf dat wapens en drugs verboden zijn.

Vertrouwen en veiligheid leiden tot de volgende afspraken:

- We spreken met elkaar en niet over elkaar; we roddelen niet over elkaar
- We beheersen ons bij ruzie of onenigheid. We zoeken op een professionele manier naar oplossingen. We praten het uit, eventueel met de hulp van derden
- We liegen of bedriegen niet
- We communiceren duidelijk; we spreken Nederlands
- We gaan zorgvuldig om met de privacy van anderen
- We scholen niet samen op een manier waardoor anderen zich geïntimideerd voelen
- We houden rekening met de gevoelens van anderen
- We houden ons aan de veiligheidsvoorschriften
- Als we iets weten, waardoor anderen gevaar lopen, melden we dat aan onze leidinggevende, begeleider of vertrouwenspersoon.

Verantwoordelijkheid, professionaliteit en integriteit

Samenwerken betekent verantwoordelijk zijn voor elkaar, voor een goede werksfeer, maar ook voor onze spullen en die van anderen.

Samenwerking betekent ook dat iedereen zich aan afspraken houdt. We spreken iemand erop aan, als hij/zij zich niet aan de afspraken houdt. Iedereen is hiervoor zelf verantwoordelijk. We verschuilen ons niet achter de verantwoordelijkheden van anderen.

Iedereen binnen ROC Mondriaan is aanspreekbaar op een professionele houding: we zorgen voor onze eigen deskundigheid en werken resultaatgericht.

Een professional kent en accepteert de verschillen in posities en verantwoordelijkheden van diverse functionarissen binnen de school.

Verantwoordelijkheid, professionaliteit en integriteit leiden tot de volgende afspraken:

- Personeel geeft zelf het goede voorbeeld: leidinggevend en studenten, docenten en overig personeel aan studenten. Een ouderejaars geeft het goede voorbeeld aan een jongere
- We accepteren de verantwoordelijkheden die horen bij de rol van anderen zonder ons hier achter te verschuilen
- We zorgen voor een goede voorbereiding van de lessen; we komen op tijd en spijbelen niet
- We gebruiken informatie alleen voor het doel waarvoor we het hebben gekregen
- We gaan zorgvuldig om met middelen (tijd en materialen) van anderen en/of de organisatie: we maken niets zoek, kapot of vies; we verspillen niets.
- We verzorgen ons uiterlijk en dragen kleding die past bij de functie. We dragen geen aanstootgevende kleding. Binnen de opleiding maken we afspraken over gepaste kleding voor studenten en personeel.

Naleving

Als medewerker of student van de Mondriaan gemeenschap werken we allemaal mee aan een veilig leer- en werkklimaat.

We zijn verantwoordelijk voor ons eigen handelen en gebruiken deze gedragscode daarbij als leidraad. Daarnaast stimuleren we anderen te handelen volgens de afspraken in deze gedragscode.

Personeel geeft hierbij het goede voorbeeld: leidinggevend, docenten, overig personeel. Een ouderejaars geeft het goede voorbeeld aan een jongere. Als we gedrag zien dat tegen de afspraken in gaat, spreken we de betrokkene(n) erop aan. Komen we er samen niet uit, dan nemen we contact op met onze leidinggevende / begeleider. Eventueel met de vertrouwenspersoon.

Bestaande reglementen, statuten en klachtenregelingen kunnen behulpzaam zijn bij het bieden van oplossingen.

1.13 Lesrooster en aanwezigheid

Je wordt geacht voor 100% aanwezig te zijn bij de begeleide onderwijsactiviteiten op school en tijdens de beroepspraktijkvorming (BPV). Als je zonder bericht of toestemming afwezig bent, is dit ongeoorloofd verzuim. Regelmatig te laat komen is ook ongeoorloofd verzuim!

Verzuim is een onderwerp van gesprek met de studieloopbaanbegeleider en kan gevolgen hebben voor het vervolgen van je opleiding. De studieloopbaan-begeleider kan je aanspreken op ongeoorloofd verzuim. Wanneer dit niet tot verbetering leidt, dan wordt een afsprakenformulier opgesteld. Het niet nakomen van de afspraken kan leiden tot een bindend negatief studievoorschrift.

De school is wettelijk verplicht om ongeoorloofd verzuim van zowel BOL- als BBL-studenten te melden bij de afdeling Leerplicht van de gemeente. Je valt onder de Leerplichtwet tot je 18e verjaardag. Ben jij nog leerplichtig dan geldt een maximum van 16 uur les - of praktijkturen afwezigheid gedurende een periode van 4 opeenvolgende lesweken. Bij het overschrijden van deze grens is de school verplicht daarvan melding te maken.

Maar ook tot je 23^e verjaardag zijn wij, wanneer je nog geen startkwalificatie hebt gehaald, bij teveel verzuim verplicht dit te melden bij de overheid. Ongeoorloofd verzuim wordt na vijf weken gemeld bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (IB-groep).

Het Mondriaan verzuimprotocol is opgenomen in de informatie die bij het aangaan van de onderwijsovereenkomst aan jou wordt uitgereikt.

- Bij kortdurend verzuim (1 tot 4 dagen) dient de (ziek)melding iedere dag opnieuw plaats te vinden.
- Bij langdurig verzuim (wanneer je op de eerste ziektedag al weet dat je langere tijd wegens ziekte niet op school aanwezig kunt zijn) worden bijzondere afspraken gemaakt met de SLB en de verzuimcoördinator. Wanneer jonger dan 18 jaar bent, is het noodzakelijk dat één van je ouders / verzorgers contact opneemt met school om dit 'langdurig verzuim' te melden. In dat geval is het niet nodig om je iedere dag ziek te melden. Let op: langdurig verzuim door ziekte komt niet vaak voor. Het gaat dus alleen om bijzondere omstandigheden.

Afspraken bij de huisarts, tandarts, specialist, etc. kun je niet tijdens de schooltijden maken. Als voorbeeld: 's ochtends afmelden omdat je een afspraak hebt met de dokter, wordt genoteerd als ongeoorloofd verzuim.

Aan het begin van het schooljaar ontvang je de jaarplanning van je opleiding. Hierin staan o.a. de vakanties, studiedagen voor het personeel, begin- en einddata van onderwijs- en BPV-periodes.

Per schooljaar zijn er 4 perioderoosters. Dit rooster wordt minimaal één week voorafgaand aan de ingangsdatum bekend gemaakt (uitgedeeld via slb-er of op de website geplaatst). Van alle in het rooster vermelde lesmomenten wordt een aan- en afwezigheidsregistratie bijgehouden. Tijdens elke les vult een docent de presentie in op een presentielijst of wordt je aanwezigheid elektronisch geregistreerd d.m.v. je Mondriaanpas. Deze lijsten/registraties worden door de administratie verwerkt in een geautomatiseerd systeem.

Informatie over de roosters en roosterwijzigingen vind je op de informatieschermen in de school en op de website van je opleiding (indien van toepassing).

Toets- en examenmomenten momenten kunnen ook plaats vinden buiten de reguliere roosters. Dit geldt ook voor eventuele inhaal- en bijspijkerlessen. Hiervoor is o.a. de donderdagmiddag gereserveerd. Het volgen van deze inhaallessen en examens is verplicht.

Overzicht roostertijden locatie Den Haag

1 ^e uur	8.30 – 9.15
2 ^e uur	9.15 – 10.00
3 ^e uur	10.00 – 10.45
PAUZE	10.45 – 11.15
4 ^e uur	11.15 – 12.00
5 ^e uur	12.00 – 12.45
PAUZE	12.45 – 13.15
6 ^e uur	13.15 – 14.00*
7 ^e uur	14.00 – 14.45
Pauze	14.45 – 15.00
8 ^e uur	15.00 – 15.45
9 ^e uur	15.45 – 16.00
10 ^e uur	16.00 – 16.45

Dagelijkse ochtendpauze van 10.45 uur - 11.15 uur.

Dagelijkse lunchpauze van 12.45 uur - 13.15 uur.

Dagelijkse middagpauze van 14.45 uur - 15.00 uur.

*Let op: op donderdag geen lunchpauze: 6^e u direct na het 5^e uur

Overzicht roostertijden locatie Delft

1 ^e uur	8.15 – 9.00
2 ^e uur	9.00 – 9.45
3 ^e uur	9.45 – 10.30
PAUZE	10.30 – 11.00
4 ^e uur	11.00 – 11.45
5 ^e uur	11.45 – 12.30
PAUZE	12.30 – 13.00
6 ^e uur	13.00 – 13.45
7 ^e uur	13.45 – 14.30
Pauze	14.30 – 14.45
8 ^e uur	14.45 – 15.30
9 ^e uur	15.30 – 16.15
10 ^e uur	16.15 – 17.00

Dagelijkse ochtendpauze van 10.30 uur - 11.00 uur.

Dagelijkse lunchpauze van 12.30 uur – 13.00 uur.

Dagelijkse middagpauze van 14.30 uur - 14.45 uur.

*Let op: op donderdag geen lunchpauze: 6^e u direct na het 5^e uur

1.14 Reglementen

Alle reglementen die van belang zijn voor studenten van Mondriaan zijn te vinden op de website www.rocmondriaan.nl >> Onze organisatie >> Reglementen voor deelnemers.

2. EXAMINERING

2.1 Kwalificatiedossier

Het onderwijs en de examens worden verzorgd volgens het kwalificatiedossier Administratief Medewerker 2010.

2.2 Programma van Toetsing en Examinering

Het toets- en examenprogramma van je opleiding vind je in dit hoofdstuk. Hier wordt beschreven uit welke onderdelen het examen bestaat en welke toetsen je moet doen. Ook is aangegeven welke eisen er gelden voor het met goed gevolg afleggen van de examenonderdelen en de BPV.

Voortgangstoetsing

Tijdens je opleiding worden op, vooraf vastgestelde, momenten (bijvoorbeeld aan het eind van een blok) voortgangstoetsen gehouden. Met deze toetsen wordt gemeten of je de stof uit de voorgaande periode voldoende hebt eigen gemaakt. Of met andere woorden: of je voldoende hebt ontwikkeld. Wanneer die ontwikkeling te ver achterblijft op de planning, kan het gevolg zijn dat je het advies krijgt om een blok of een (aantal) periode(n) over te doen. De studieresultaten kunnen ook meetellen in het besluit om de BPV wel/niet te mogen volgen.

Bij onvoldoende resultaten kan besloten worden om de BPV nog even uit te stellen. In het uiterste geval, wanneer de resultaten onvoldoende blijven kan de opleiding je een negatief bindend studievoorschrift geven, waardoor je niet verder kunt met deze opleiding (zie paragraaf 1.10). Voortgangstoetsen tellen dus niet direct mee voor je examen, maar ze hebben wel invloed op de duur en de voortgang van je opleiding. En uiteindelijk op het moment waarop je kunt examineren.

Je studievoortgang wordt door je slb-er bijgehouden in een digitaal studentenvolgsysteem. Na afloop van iedere onderwijsperiode ontvang je een rapport uit dit systeem waarop o.a. je aanwezigheid in procenten, behaalde resultaten en het studieadvies vermeld staan.

Op je rapport vind je een duidelijk overzicht van alle voortgangstoetsen die je in de opleiding gaat doen.

Examenonderdelen en examendossier

Alle onderdelen die meetellen voor je diploma noemen we “kwalificerend”. Bewijsstukken en resultaten worden bewaard in het examendossier. Het programma van examinering vind je aan het einde van deze paragraaf in de tabel “Examenplan”.

Examenplan Secretarieel medewerker / Telefonist - Receptionist
Crebo : 90472 / 90473

Eenheid	Vorm*	Inhoud	BOL**			BBL**	
			Context	Blok		Context	Blok 2 jarig
				2 jarig	1 jarig		
Kerntaak 1,2	Examenproject	Wp 1.1 tm 1.5 (note1) Wp 2.2, 2.3	Simulatie	6	3	BPV/ Simulatie	8
Kerntaak 1,2	Tentamen (C)	ICT Office (alle Wp)	School	n.v.t.	n.v.t.	School	4
Kerntaak 1,2	Tentamen (S)	Archivering (alle Wp)	School	n.v.t.	n.v.t.	School	2
Nederlands	Examen (S)	Lezen 2F	School	5	2	School	7
	Examen (C)	Luisteren 2F	School	5	2	School	7
	Examen (S)	Schrijven 2F	School	6	3	School	8
	Examen (M)	Spreken 2F	School	1 of 4	1 of 3	School	8
	Examen (M)	Gesprekken 2F	School	1 of 4	1 of 3	School	8
Engels	Examen (S)	Lezen A2	School	5	3	School	8
	Examen (C)	Luisteren A2	School	5	3	School	8
	Examen (S)	Schrijven A2 (note 2)	School	6	3	School	8
	Examen (M)	Spreken A1	School	6	3	School	8
	Examen (M)	Gesprekken A2	School	6	3	School	8
Rekenen	Examen (C)	2F	school	5 of 6	3	School	7 of 8
LLB	Functioneringsgesprek (M)	Kt 1, 2 Ieren, loopbaan	School	2,5	2	BPV/School	4,7
	Beoordelingsgesprek (M)	Kt4, werknemer	BPV	BPV 1,2	BPV 1	BPV	jr1 en 2
	Reflectieverslag (S)	Kt3, politieke domein	School	6	3	School	6
	Reflectieverslag (S)	Kt5, kritische consument	School	6	3	School	3
	Reflectieverslag (S)	Kt6, sociale verbanden	School	4	2	School	4
	Reflectieverslag (S)	Kt7, gezondheid	School	5	2	School	4

* C=Computer, S=Schriftelijk, M=Mondeling

** BOL : 3 lesperioden per leerjaar, BBL : 4 lesperioden per leerjaar

Note 1: De telefonist / Receptionist doet alleen Wp 1.2 tm 1.5

Note 1: De telefonist / Receptionist moet voor schrijven minimaal A1 halen

Examenplan Bedrijfsadministratief medewerker
Crebo : 90471

Eenheid	Vorm*	Inhoud	BOL**		
			Context	Blok	
				2 jarig	1 jarig
Kerntaak 1,2	Examenproject	Wp 1.2 en 1.4 Wp 2.1, 2.2, 2.3	Simulatie	6	3
Nederlands	Examen (S)	Lezen 2F	School	5	1 of 3
	Examen (C)	Luisteren 2F	School	5	1 of 3
	Examen (S)	Schrijven 2F	School	6	3
	Examen (M)	Spreken 2F	School	1 of 4	1
	Examen (M)	Gesprekken 2F	School	1 of 4	1
Engels	Examen (S)	Lezen A2	School	5	2 of 3
	Examen (C)	Luisteren A2	School	5	2 of 3
	Examen (S)	Schrijven A2	School	6	3
	Examen (M)	Spreken A1	School	6	3
	Examen (M)	Gesprekken A2	School	6	3
Rekenen	Examen (C)	2F	school	5 of 6	3
LLB	Functioneringsgesprek (M)	Kt 1, 2 leren, loopbaan	School	2,5	2
	Beoordelingsgesprek (M)	Kt4, werknemer	BPV	BPV 1,2	BPV 1
	Reflectieverslag (S)	Kt3, politieke domein	School	6	3
	Reflectieverslag (S)	Kt5, kritische consument	School	6	3
	Reflectieverslag (S)	Kt6, sociale verbanden	School	4	2
	Reflectieverslag (S)	Kt7, gezondheid	School	5	2

* C=Computer, S=Schriftelijk, M=Mondeling

** BOL : 3 lesperioden per leerjaar

Bij examenplannen behorende slaag/zak regelingen

Nodig voor diploma Secretarieel medewerker

- Voldoende voor de kerntaken 1 en 2 (BOL : examenproject , BBL : praktijkbeoordelingen)
- BBL: Gemiddeld voldoende voor tentamens ICT Office en Archiveren
- Minimaal 3 van de 5 deelvaardigheden bij Engels op het vereiste niveau
- Voldaan aan alle eisen van Leren, Loopbaan, Burgerschap
- Examen Rekenen 2F is afgelegd
- Examen Nederlands 2F is afgelegd
- Voldoende voor de BPV

Nodig voor diploma Telefonist / Receptionist

- Voldoende voor de kerntaken 1 en 2 (BOL : examenproject , BBL : praktijkbeoordelingen)
- BBL: Gemiddeld voldoende voor tentamens ICT Office en Archiveren
- Minimaal 3 van de 5 deelvaardigheden bij Engels op het vereiste niveau
- Voldaan aan alle eisen van Leren, Loopbaan, Burgerschap
- Examen Rekenen 2F is afgelegd
- Examen Nederlands 2F is afgelegd
- Voldoende voor de BPV

Nodig voor diploma Bedrijfsadministratief medewerker

- Voldoende voor de kerntaken 1 en 2 (BOL : examenproject)
- Minimaal 3 van de 5 deelvaardigheden bij Engels op het vereiste niveau
- Voldaan aan alle eisen van Leren, Loopbaan, Burgerschap
- Examen Rekenen 2F is afgelegd
- Examen Nederlands 2F is afgelegd
- Voldoende voor de BPV

2.3 Nederlands

Je krijgt een examen Nederlands, dat bestaat uit de onderdelen lezen, luisteren, spreken, gesprekken voeren en schrijven. Het is mogelijk dat lezen en luisteren wordt geëxamineerd met een centraal ontwikkeld digitaal examen. Op school zul je hier meer informatie over ontvangen.

In de onderstaande tabel worden de eisen weergegeven die voor jouw opleiding zijn gesteld. De vereiste taalniveaus voor jouw opleiding zijn aangegeven volgens de taalniveaus van het Referentiekader Taal en Rekenen.

Mbo 1, 2, 3

Niveau \ Vaardigheid	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
2F	x	x	x	x	x

In het onderstaande schema zijn de taalniveaus beschreven.

Algemene niveaubeschrijvingen voor 2F (eindniveau MBO 1, 2 en 3)

Gesprekken	Kan in gesprekken over alledaagse en niet alledaagse onderwerpen uit leefwereld en beroepsopleiding uiting geven aan persoonlijke meningen, kan informatie uitwisselen en gevoelens onder woorden brengen.
Luisteren	Kan luisteren naar teksten over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling of die verder van de leerling afstaan.
Spreken	Kan redelijk vloeiend en helder ervaringen, gebeurtenissen, meningen, verwachtingen, gevoelens onder woorden brengen over onderwerpen uit de beroepsopleiding en van maatschappelijke aard.
Lezen	Kan teksten lezen over alledaagse onderwerpen, onderwerpen die aansluiten bij de leefwereld van de leerling en over onderwerpen die verder van de leerling afstaan.
Schrijven	Kan samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de beroepsopleiding en van maatschappelijk aard.

2.4 Moderne Vreemde Talen

Je krijgt een examen in één of twee moderne vreemde talen. In jouw opleiding gaat het om Engels. Het examen bestaat uit de onderdelen lezen en luisteren, spreken, gesprekken voeren en schrijven. Het examen telt mee voor diplomering en je moet in ieder geval voor drie van de vijf taalvaardigheden een voldoende halen.

In de onderstaande tabel worden taaleisen voor het beroep weergegeven die voor je opleiding zijn gesteld.

Engels:

Niveau \ Vaardigheid	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreken	Schrijven
B2					
B1					
A2	x	x	x		X*
A1				x	X**

* 90471 (BAM) en 90473 (T/R) : schrijven op A1

** 90472 (SEM) : schrijven op A2

De niveaubeschrijvingen van de moderne vreemde talen kun je vinden in bijlage 5.

De taaleisen voor het beroep en de algemene eisen worden geëxamineerd met een instellingsexamen. Op school zul je informatie ontvangen over de slaag-/zakregeling en normering van het examen Moderne Vreemde Talen.

2.5 Rekenen

Je krijgt een examen Rekenen, dat bestaat uit de onderdelen: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden

Het is mogelijk dat Rekenen geëxamineerd wordt met een centraal ontwikkeld digitaal examen. Op school zul je hier meer informatie over ontvangen.

Voor jouw opleiding gelden er uitstroomeisen ten aanzien van de beheersing van het rekenen. Deze eisen zijn vastgelegd in het Referentiekader Taal en Rekenen. In de onderstaande tabel worden de rekeneisen weergegeven die voor jouw opleiding zijn gesteld.

Rekeneisen vanuit het Referentiekader Taal en Rekenen

Vaardigheid \ Niveau	Getallen	Verbanden	Meten en meetkunde	Verhoudingen
3F				
2F	x	x	x	x

De niveaubeschrijvingen van de algemene rekenvaardigheden kun je vinden in bijlage 6.

2.6 Examenreglement

De bepalingen van het Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs van ROC Mondriaan (CECB, bijlage 1) zijn van toepassing op alle kwalificerende opdrachten en op de examinering. De examenregeling in deze OER is een nadere uitwerking van, en aanvulling op het CECB.

Aanvulling op het Centraal Examen Reglement:

Examenonderdelen en examendossier

Alle onderdelen die meetellen voor je diploma noemen we “kwalificerend”. Bewijsstukken en resultaten worden bewaard in het examendossier. Het programma van examinering vind je in paragraaf 2.2 in de tabel “Examenplan”.

Inschrijving voor examens

Je bent verplicht aan een gepland examen deel te nemen. Wanneer je een onvoldoende resultaat behaalt of niet aan het geplande examen hebt deelgenomen, dan dien je je in te schrijven voor het eerstvolgende examenmoment dat wordt aangeboden.

Wanneer je te laat bent bij een examenonderdeel, word je de toegang tot dit examenonderdeel ontzegd en krijg je een onvoldoende resultaat voor dit examenonderdeel.

Wanneer je verhinderd bent aan een examenonderdeel deel te nemen, dan dien je je voor aanvang van het examenonderdeel telefonisch af te melden bij de receptie van de desbetreffende locatie met opgaaf van redenen en je geeft dit ook zo spoedig mogelijk door aan je studieloopbaanbegeleider. Verschijn je niet bij een examenonderdeel en ben je niet afgemeld dan betekent dit een onvoldoende voor dit examenonderdeel.

Afname van examens

Examens kunnen schriftelijk, mondeling, praktisch, digitaal worden afgenomen op school of tijdens de beroepspraktijkvorming.

Alle examenonderdelen worden afgenomen volgens het Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs van ROC Mondriaan.

Tijdens het examenmoment wordt gezorgd voor voldoende toezicht door (een) surveillant(en). In het examen kun je de instructies voor het maken van het examen lezen.

Bij een onvoldoende resultaat voor een examenonderdeel, heb je standaard recht op het deelnemen aan het tweede examenmoment. Zie artikel 3 van het Centraal Examenreglement van ROC Mondriaan.

Tweede examenmoment

Je bent bij een onvoldoende resultaat voor het eerste examenmoment, verplicht hieraan deel te nemen. Dezelfde regels gelden als bij het “eerste examenmoment” (zie “inschrijving voor examens”)

Ben je afwezig op het tweede examenmoment en heb je een geldige reden volgens jou en je studieloopbaan begeleider dan kan er een **extra examenmoment** aangevraagd worden. Een extra examenmoment wordt aangevraagd bij de examensecretaris van het cluster.

Een extra examenmoment kan eventueel ook worden aangevraagd indien er wél is deelgenomen aan het tweede moment maar het (eind)resultaat nog steeds onvoldoende is.

De subexamencommissie van het cluster besluit of je een extra examenmoment krijgt aangeboden en kan hieraan voorwaarden verbinden en eventueel kosten in rekening brengen.

Het extra examenmoment wordt in principe aan het einde van de opleiding afgenomen.

2.7 Examencommissie en onvoorziene gevallen

De examencommissie is verantwoordelijk voor het op een verantwoorde wijze doorlopen van de examenprocedures voor die opleidingen waarvoor zij is ingesteld door het bevoegd gezag.

De examencommissie bewaakt het totale proces van planning, de voorbereiding, de afname, de beoordeling, de vaststelling van het resultaat, het bekendmaken van de uitslag, de evaluatie en het beheren en bewaren van examenbescheiden.

In gevallen waarin het examenreglement niet voorziet, beslist de examencommissie. In bijlage 2 is te lezen wie er zitting hebben in de examencommissie, wat hun functies zijn en hoe de commissie te bereiken is.

2.8 Beroepsprocedure

Bij de ‘Commissie van Beroep voor de Examens’ (zie bijlage 3) kan je beroep aantekenen tegen beslissingen van de examencommissie, de examinatoren en de studieloopbaanbegeleider, als deze beslissingen verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Voor de manier waarop beroep kan worden aangetekend zie het Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs. Dit reglement is te vinden op de website van ROC Mondriaan:

www.rocmondriaan.nl.

Bijlagen

1. Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs van ROC Mondriaan

Artikel 1	Regeling van de examens
Artikel 2	Het examen
Artikel 3	Herkansen van examens
Artikel 4	Organisatie van examens
Artikel 5	De uitslag
Artikel 6	Onregelmatigheden
Artikel 7	Beroepsrecht
Artikel 8	Slotbepaling
Artikel 9	Citeertitel

De bepalingen die in dit Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs van ROC Mondriaan zijn vastgelegd, gelden voor de (CREBO gerelateerde) examens voor de competentie gerichte beroepsopleidingen.

In alle gevallen geldt dat zowel het proces van examinering als de examenproducten voldoen aan de vigerende standaarden van de Onderwijsinspectie BVE.

De regels uit dit examenreglement gelden voor alle examens, tenzij tussen het Domein en de Exameninstelling die in voorkomende gevallen de examens verzorgt, anders is bepaald.

Het Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs is laatstelijk vastgesteld door het College van Bestuur op 7 juli 2010 en treedt in werking 1 september 2010.

ARTIKEL 1   Regeling van de examens

1.1   Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- Assessor: (mede)verantwoordelijk voor de beoordeling van kwalificerende activiteiten van de student. De assessor is onafhankelijk en heeft geen begeleidingsrol.
- College van Bestuur: het College van Bestuur, dat belast is met de leiding van ROC Mondriaan.
- Beroepsproduct: de uitkomst en/of uitvoering van een voor een beroep kenmerkende activiteit.
- Competentie: het vermogen om het geheel van kennis, houding, inzicht en vaardigheden in te zetten om een prestatie te leveren in een beroepssituatie.
- Kwalificerende opdracht: een examenopdracht, waarmee het niveau van de kennis en/of kunde/vaardigheden danwel competenties van een student worden vastgesteld.
- Student: een persoon die is ingeschreven voor een beroepsopleiding bij ROC Mondriaan en de onderwijsovereenkomst heeft getekend.
- Diploma: een door de examencommissie uitgereikt bewijsstuk, dat het examen met goed gevolg is afgelegd en dat aan alle wettelijke vereisten is voldaan.
- Voorzitter van de Domeindirectie: eindverantwoordelijke van het Domein.
- Examen: de vaststelling van de kennis en/of kunde/vaardigheden danwel competenties van studenten op een bepaald niveau en moment, waarbij vooraf bepaalde normen worden gehanteerd.
- Examencommissie: elk domein heeft tenminste één examencommissie die belast is met verschillende taken rond examinering. In de examencommissie zitten geen leden van de directie van het betreffende Domein.
- Herkansen: het opnieuw afleggen van een examen (onderdeel).
- Toezicht, vroeger genaamd externe legitimering: het proces dat wordt uitgevoerd door de Onderwijsinspectie, om te waarborgen dat de exameninhoud en het examenproces voldoen aan de kwaliteitsnormen en het niveau en de inhoud zijn afgestemd op de kwalificatiedossiers.
- Kerntaken: samenhangende en kenmerkende beroepsactiviteiten (werkprocessen), die door beroepsbeoefenaren worden uitgevoerd.
- Onderwijs- en Examenregeling: een door het College van Bestuur vastgesteld reglement, met daarin de beschrijving van de belangrijkste kenmerken van de opleiding, waaronder de toetsing en examinering.
- Werkproces: een afgebakend geheel van beroepshandelingen binnen een kerntaak
- Wet: de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

ARTIKEL 2   Het examen

2.1   Recht op deelname

Studenten hebben toegang tot alle onderdelen van het examen waarvoor zij een onderwijscontract met ROC Mondriaan hebben gesloten voor zover die toegang niet is beperkt door bepalingen in de onderwijs- en examenregeling, bepalingen in het kader van veiligheid, dan wel door de bepalingen uit dit reglement.

2.2   Vrijstellingen

De examencommissie kan, op verzoek van de betrokkene, op basis van vooropleiding, kennis of ervaring van de student, bepalen dat geheel of gedeeltelijke vrijstelling wordt verleend voor het verrichten van bepaalde kwalificerende opdrachten.

ARTIKEL 3.   Herkansen van examens

De student heeft recht op één herkansing van elk examen.

Indien er mogelijkheid wordt geboden tot meer herkansingen zijn de voorwaarden daartoe (bijvoorbeeld met betrekking tot het naleven van de presentieregels) opgenomen in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding.

ARTIKEL 4   Organisatie van de examens

4.1   Bekendmaking organisatie van het examen

Alle gegevens met betrekking tot de inhoud, vorm, organisatie en beoordeling van examens worden tijdig aan de studenten bekend gemaakt. Dit geldt eveneens voor de informatie over toegestane of verplichte hulpmiddelen.

4.2   Bekendmaking gang van zaken

De gang van zaken voor, tijdens en na afloop van de kwalificerende opdracht wordt tijdig, dat wil zeggen, ten minste een week voor aanvang van de kwalificerende opdracht, aan de student kenbaar gemaakt.

De examencommissie bepaalt of, en zo ja, op welke wijze, een student zich moet inschrijven voor een kwalificerende opdracht. Studenten zijn verplicht deel te nemen aan de kwalificerende opdrachten waarvoor zij zich hebben ingeschreven.

4.3   Aangepaste examinering

Ten aanzien van specifieke doelgroepen en gehandicapten kan de examencommissie aangepaste examinering toestaan.

De student dient hiertoe een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie. De beslissing van de examencommissie wordt uiterlijk binnen tien schooldagen na indiening van het verzoek, schriftelijk meegedeeld aan de student.

4.4   Uitvoering

De examencommissie is verantwoordelijk voor de goede gang van zaken tijdens de uitvoering van examens. De commissie is verantwoordelijk voor de inrichting van de locatie, het beschikbaar zijn van de benodigde materialen en draagt zo nodig zorg voor adequate surveillance.

4.5   Legitimatie

Alle studenten die een examen afleggen moeten een geldig legitimatiebewijs kunnen tonen; wanneer zij daarvan in het bezit zijn: hun studentpasje.

ARTIKEL 5   De uitslag

5.1   Bekendmaking uitslag

De uitslag van de beoordeling van een examen wordt binnen tien schooldagen na het examen bekend gemaakt. Resultaten worden in de regel schriftelijk aan de studenten bekendgemaakt.

5.2   Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking

Examengegevens van studenten worden, indien de aard of omvang van de stukken dat toelaat, tezamen met de beoordelingsaspecten en indicatoren door het Domein bewaard. De bewaartermijn bedraagt zes maanden na afronding van de opleiding. Gedurende zes weken na de bekendmaking van de uitslag hebben belanghebbenden recht op inzage en heeft de student recht op bespreking van het materiaal en op motivering van de beoordeling.

5.3   Diplomerings

De wettelijke eisen en voorwaarden voor diplomering zijn beschreven in de Onderwijs- en examenregeling van de opleiding. De student komt voor een diploma in aanmerking, als hij aan al deze eisen en voorwaarden aantoonbaar heeft voldaan.

ARTIKEL 6 Onregelmatigheden

6.1 Onregelmatigheden

De examencommissie is bevoegd het examen ongeldig te verklaren bij onregelmatigheden.

Als onregelmatigheid wordt in ieder geval aangemerkt:

- (het mogelijk maken van) spieken,
- het overnemen van teksten zonder bronvermelding,
- het niet opvolgen van instructies van surveillanten,
- het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen.

Verder staat het ter beoordeling van de examencommissie om gedragingen, handelingen en dergelijke aan te merken als onregelmatig in de zin van dit artikel.

6.2 Horen student

Alvorens de examencommissie een beslissing neemt inzake geschillen hoort deze de student.

6.3 Onregelmatigheden van ernstige aard

Indien er sprake is van onregelmatigheden van ernstige aard kan de examencommissie de Voorzitter Domeindirectie adviseren disciplinaire maatregelen te treffen, conform artikel 7 van het Deelnemersstatuut.

ARTIKEL 7 Beroepsrecht

Studenten kunnen beroep aantekenen tegen beslissingen van beoordelaars, de examencommissie en de examinatoren, die verband houden met het examen of een onderdeel daarvan. Dit kan bij de Commissie van Beroep voor de Examens, op basis van het 'Deelnemersstatuut' en conform het 'Reglement commissie van Beroep voor de Examens Mondriaan'.

ARTIKEL 8 Slotbepaling

8.1 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement en het betreffende onderwijs- en examenregeling niet voorziet, beslist de examencommissie.

8.2 Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van de examinering en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hen tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van de examinering noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

8.3 Strijdigheid bepalingen

Indien enige bepaling uit het onderwijs- en examenregeling strijdig is met de bepalingen uit dit reglement hebben de bepalingen uit dit reglement voorrang.

ARTIKEL 9 Citeertitel

Dit reglement kan worden aangehaald als het Centraal Examenreglement Competentiegericht Beroepsonderwijs van ROC Mondriaan.

2. Examencommissie

De examencommissie bestaat uit:

Voorzitter : A.M. Richel

Secretaris :

Lid : W. Westerkamp

Adres : Leeghwaterplein 72
2521 DB Den Haag

Tel. :

E-mail : a.richel@rocmondriaan.nl

De sub examencommissie cluster Economie locatie Delft, bestaat uit:

Voorzitter : M. Gaarenstroom

Secretaris : J.A. Spierings

Adres : Brasserskade 1
2612 CA Delft

Tel. : 0886665902

E-mail : j.spierings@rocmondriaan.nl

De sub examencommissie cluster Economie locatie Den Haag, bestaat uit:

Voorzitter : N. Hemelaar

Secretaris : G. Daha

Adres : Haverkamp 250
2592 BM Den Haag

Tel. : 088663540

E-mail : a.daha@rocmondriaan.nl

3. Commissie van Beroep voor de Examens

Als student kun je bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' beroep aantekenen tegen beslissingen die verband houden met de uitslag van en de behandeling tijdens een onderdeel van het examen. Het beroep moet je binnen twee weken na de beslissing indienen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' door middel van een brief met de redenen waarom je het niet eens bent met de beslissing.

Adres Commissie van Beroep voor de examens

Commissie van Beroep voor de Examens

Leegwaterplein 72

2521 DB Den Haag

Tel. 088-6663848 (dhr. Leo Hofland, griffier van de commissie)

De 'Commissie van Beroep voor de Examens' is te bereiken via het meld- en informatiepunt klachten: klachten@rocmondriaan.nl.

Zie voor de manier waarop je beroep kunt aantekenen bij de 'Commissie van Beroep voor de Examens' het Reglement van beroep voor de examens Mondriaan. Deze kun je vinden op de website www.rocmondriaan.nl.

4. Klachtencommissie ROC Mondriaan

De Klachtencommissie van ROC Mondriaan is te bereiken via het volgende mailadres:
klachten@rocmondriaan.nl.

Bezoekadres Klachtencommissie ROC Mondriaan
Klachtencommissie ROC Mondriaan
Leegwaterplein 72
2521 DB Den Haag

5. Niveaubeschrijvingen Moderne Vreemde Talen

EUROPEES REFERENTIEKADER					
	Luisteren	Lezen	Spreken	Gesprekken	Schrijven
B2	Ik kan een langer betoog en lezingen begrijpen en complexe redeneringen volgen als het onderwerp redelijk vertrouwd is. Ik kan de meeste actualiteiten-programma's op de tv volgen. Ik kan het grootste deel van films in standaarddialect begrijpen.	Ik kan artikelen en verslagen lezen die te maken hebben met hedendaags problemen waarbij de schrijver een bepaalde houding of standpunt inneemt. Ik kan hedendaagse literaire teksten begrijpen.	Ik kan gedetailleerde beschrijvingen geven over een breed scala aan onderwerpen uit mijn interessegebied. Ik kan een standpunt over een actueel onderwerp verduidelijken en de voordelen en nadelen van opties toelichten.	Ik kan deelnemen aan een spontaan gesprek waardoor een normaal gesprek met moedertaalsprekers mogelijk is. Ik kan bij een bekend onderwerp actief deelnemen aan een discussie en mijn standpunten verduidelijken.	Ik kan een gedetailleerde tekst schrijven over een breed scala aan onderwerpen in mijn interessegebied. Ik kan een verslag schrijven, informatie doorgeven of redenen aanvoeren voor of tegen een standpunt. Ik kan brieven schrijven waarin ik het persoonlijk belang van gebeurtenissen en ervaringen aangeef.
B1	Ik kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijke taal wordt gesproken over vertrouwde zaken (werk, school, vrije tijd etc.). Ik begrijp de hoofdpunten van radio- of tv-programma's over actuele zaken of vertrouwde onderwerpen (persoonlijk, beroep), als er langzaam en duidelijk wordt gesproken.	Ik kan teksten begrijpen die vooral bestaan uit veel voorkomende alledaagse of aan mijn werk verbonden taal. Ik kan de beschrijvingen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan ervaringen, gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities beschrijven. Ik kan in het kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen. Ik kan een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven.	Ik kan de meeste situaties aan die ik tegenkom op reis in het gebied waar de taal wordt gesproken. Ik kan deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, of die mijn belangstelling hebben of die met het dagelijks leven te maken hebben.	Ik kan een eenvoudige samenhangende tekst schrijven over onderwerpen die vertrouwd of van persoonlijk belang zijn. Ik kan persoonlijke brieven schrijven waarin ik mijn ervaringen en indrukken beschrijf.
A2	Ik kan de meest voorkomende woorden en zinnen begrijpen die betrekking hebben op persoonlijke zaken (familie, boodschappen, werk). Ik begrijp de belangrijkste punten in korte, duidelijke, eenvoudige berichten en aankondigingen.	Ik kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke, voorspelbare informatie halen uit eenvoudige teksten, zoals advertenties, menu's en dienstregelingen. Ik kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen.	Ik kan een reeks uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige woorden mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, mijn opleiding en mijn huidige of meest recente baan te beschrijven.	Ik kan praten over eenvoudige alledaagse taken die een directe uitwisseling van informatie over bekende onderwerpen betreffen. Ik kan een zeer kort sociaal gesprek voeren, maar kan het gesprek niet zelfstandig gaande houden.	Ik kan korte eenvoudige notities en boodschappen opschrijven. Ik kan een zeer eenvoudige persoonlijke brief schrijven, bijvoorbeeld een bedankbriefje.
A1	Ik kan vertrouwde woorden en zinnen begrijpen die mijzelf, mijn familie en mijn directe omgeving betreffen, wanneer de mensen langzaam en duidelijk spreken.	Ik kan bekende woorden en zeer eenvoudige zinnen begrijpen, bijvoorbeeld in mededelingen, op posters en in catalogi.	Ik kan eenvoudige uitdrukkingen en zinnen gebruiken om mijn woonomgeving en de mensen die ik ken te beschrijven.	Ik kan over bekende onderwerpen een eenvoudig gesprek voeren, als de gesprekspartner bereid is om langzaam te spreken, dingen te herhalen en me te helpen bij het formuleren. Ik kan eenvoudige vragen stellen en beantwoorden over zeer vertrouwde onderwerpen.	Ik kan een korte, eenvoudige briefkaart schrijven, bijvoorbeeld voor het versturen van vakantiegroeten. Ik kan persoonlijke gegevens op een formulier invullen. (zoals naam, adres, nationaliteit)

6. Niveaubeschrijvingen Rekenen

Algemene rekenvaardigheden volgens het Referentiekader Taal en Rekenen	
Getallen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> getallen en getalrelaties structuur en samenhang <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> berekeningen uitvoeren met gehele getallen, breuken en decimale getallen
Verhoudingen	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties wiskundetaal gebruiken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> verhouding, procent, breuk, decimaal getal, deling, 'deel van 'met elkaar in verband brengen <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren, ook met procenten en verhoudingen.
Meten en meetkunde	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> meten van lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur tijd en geld meetinstrumenten schrijfwijze en betekenis van meetkundige symbolen en relaties <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> meetinstrumenten gebruiken structuur en samenhang tussen meeteenheden verschillenden representaties 2D en 3D <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> meten rekenen in de meetkunde
Verbanden	<p>A. Notatie, taal en betekenis</p> <ul style="list-style-type: none"> analyseren en interpreteren van informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen veel voorkomende diagrammen en grafieken <p>B. Met elkaar in verband brengen</p> <ul style="list-style-type: none"> verschillende voorstellingsvormen met elkaar in verband brengen gegevens verzamelen, ordenen en weergeven patronen beschrijven <p>C. Gebruiken</p> <ul style="list-style-type: none"> tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen rekenvaardigheden gebruiken